

Bruxelles, le 22 mai 2023

Brussel, 22 mei 2023

DOC/C2023/2

DOC/C2023/2

Avis sur le projet d'arrêté royal relatif à l'assurance accidents du travail pour les travailleurs indépendants de plateformes donneuses d'ordres

Advies over het ontwerp van koninklijk besluit over de arbeidsongevallenverzekering voor de zelfstandige medewerkers werkzaam via digitaal platformen opdrachtgever

I. INTRODUCTION

Le 9 mars 2023, Monsieur Pierre-Yves Dermagne, vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et du Travail, a demandé à la Commission des Assurances de rendre un avis en vue de la rédaction d'un projet d'arrêté royal relatif à l'assurance accidents du travail pour les travailleurs indépendants de plateformes donneuses d'ordres.

Le Ministre a indiqué d'avoir chargé le SPF Economie de préparer un arrêté royal fixant les conditions minimales de l'assurance obligatoire accidents que les exploitants de plateformes, visés à l'article 337/3, §1er, 3° de la loi-programme (I) du 27 décembre 2006 (insérée par l'article 15 de la loi du 3 octobre 2022 portant des dispositions diverses relatives au travail, MB du 10 novembre 2022), devront souscrire comme énoncé à l'article 19 de cette loi du 3 octobre 2022. L'assurance précitée est destinée à couvrir les dommages corporels subis par les collaborateurs indépendants (visés à l'article 337/3, §1er, 2° de la loi-programme et dont la relation de travail est qualifiée comme visé à l'article 328, 5°, b) de la même loi) qu'ils occupent, causés par des accidents survenus au cours de l'exécution des activités contre indemnisation dans le cadre de la plateforme numérique, ou sur le chemin depuis et vers ces activités.

L'avis de la Commission des Assurances est sollicité dans ce cadre, en vue de connaître les éléments qui nécessiteraient une attention

I. INLEIDING

Op 9 maart 2023 heeft de heer Pierre-Yves Dermagne, Vice-eersteminister en minister van Economie en Werk, de Commissie voor Verzekeringen een advies gevraagd met het oog op de opstelling van een ontwerp van koninklijk besluit over de arbeidsongevallenverzekering voor de zelfstandige werkers van digitale platformen opdrachtgever.

De Minister gaf aan de FOD Economie te hebben belast met de voorbereiding van een koninklijk besluit tot vaststelling van de minimumvoorwaarden voor de verplichte arbeidsongevallenverzekering die de platformexploitanten als bedoeld in artikel 337/3, § 1, 3°, van de programmawet (I) van 27 december 2006 (ingevoegd bij artikel 15 van de wet van 3 oktober 2022 houdende diverse arbeidsbepalingen, BS van 10 november 2022) zullen moeten afsluiten zoals bepaald in artikel 19 van voornoemde wet van 3 oktober 2022. Die verzekering strekt ertoe de lichamelijke schade te dekken die de door hen tewerkgestelde zelfstandige medewerkers (als bedoeld in artikel 337/3, § 1, 2°, van de programmawet, van wie de arbeidsrelatie wordt gekwalificeerd zoals bedoeld in artikel 328, 5°, b), van dezelfde wet) hebben geleden, en die een gevolg is van ongevallen overkomen tijdens de uitvoering van de activiteiten tegen vergoeding via het digitaal platform, of van ongevallen overkomen op weg naar en van deze activiteiten.

Het advies van de Commissie voor Verzekeringen wordt ter zake gevraagd om een zicht te krijgen op de elementen die bijzondere aandacht

particulière afin de garantir aux travailleurs indépendants occupés par une plateforme numérique donneuse d'ordre une protection au moins équivalente à celle prévue par la loi du 10 avril 1971 sur les accidents de travail, compte tenu des spécificités liées au statut social de ces travailleurs indépendants.

La Commission des Assurances a abordé cette demande lors de ses réunions tenues le 23 mars 2023 et 27 avril 2023. Elle rend par la présente l'avis suivant.

II. EXAMEN

A. Cadre Juridique

L'article 19 de la loi du 3 octobre 2022 portant des dispositions diverses relatives au travail s'applique aux personnes visées à l'article 337/3, § 1er, 2°, de la loi-programme (I) du 27 décembre 2006, qui exercent pour des plateformes définies à l'article 337/3, § 1er, 3° de la même loi une activité contre indemnisation et dont la relation de travail est qualifiée comme visé à l'article 328, 5°, b), de la même loi.

Cet article 19 de la loi du 3 octobre 2022 portant des dispositions diverses relatives au travail prévoit ce qui suit:

« § 1er. Les exploitants des plateformes définis à l'article 337/3, § 1er, 3°, de la loi-programme (I) du 27 décembre 2006 concluent un contrat d'assurance visant à couvrir les dommages corporels causés par des accidents survenus au cours de l'exécution des activités contre indemnisation dans le cadre de la plateforme ou sur le chemin depuis et vers ces activités aux personnes visées à l'article 337/3, § 1er, 2°, de la même loi, qui exercent pour elles une activité contre indemnisation et dont la relation de travail est qualifiée comme visé à l'article 328, 5°, b), de la même loi.

§ 2. Les exploitants des plateformes en défaut d'avoir conclu le contrat d'assurance visé au § 1er sont tenus civilement responsables des dommages survenus aux personnes visées au §

vereisen om de zelfstandige medewerkers van digitale platformen die opdrachten geven, minstens een gelijkwaardige bescherming te waarborgen als die van de wet van 10 april 1971 betreffende arbeidsongevallen, rekening houdend met de specifieke kenmerken van het sociaal statuut van die zelfstandige werkers.

De Commissie voor Verzekeringen heeft dit verzoek besproken tijdens haar vergaderingen van 23 maart 2023 en 27 april 2023, en verleent hierbij volgend advies.

II. BESPREKING

A. Juridisch kader

Artikel 19 van de wet van 3 oktober 2022 houdende diverse arbeidsbepalingen is van toepassing op de personen als bedoeld in artikel 337/3, § 1, 2°, van de programmawet (I) van 27 december 2006, die activiteiten tegen vergoeding uitoefenen via platformen als gedefinieerd in artikel 337/3, § 1, 3°, van dezelfde wet, en waarvan de arbeidsrelatie wordt gekwalificeerd zoals bedoeld in artikel 328, 5°, b), van dezelfde wet.

Artikel 19 van de wet van 3 oktober 2022 houdende diverse arbeidsbepalingen luidt als volgt:

“§ 1. De platformexploitanten, gedefinieerd in artikel 337/3, § 1, 3°, van de programmawet (I) wet van 27 december 2006, sluiten een verzekeringsovereenkomst af ter dekking van de lichamelijke schade die wordt geleden door de personen bedoeld in artikel 337/3, § 1, 2°, van dezelfde wet, die tegen vergoeding activiteiten uitoefenen via een digitaal platform en waarvan de arbeidsrelatie gekwalificeerd wordt zoals bedoeld in artikel 328, 5°, b), van dezelfde wet voor ongevallen overkomen tijdens de uitvoering van de activiteiten tegen vergoeding via het digitaal platform of ongevallen overkomen op weg naar en van deze activiteiten.

§ 2. Exploitanten van platformen die geen verzekeringsovereenkomst als bedoeld in § 1 hebben gesloten, worden burgerlijk

1er.

§ 3. Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, élargir la couverture du contrat d'assurance à l'assistance juridique pour les risques visés au § 1er.

§ 4. Le Roi fixe, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, les conditions de garantie minimales des contrats d'assurance visés au présent article. Celles-ci doivent garantir une protection au moins équivalente à celle de la loi du 10 avril 1971 sur les accidents du travail. »

L'article 328, 5° de la loi-programme (I) du 27 décembre 2006 prévoit ce qui suit :

« Pour l'application du présent titre, il y a lieu d'entendre par :

(...)

5° "relation de travail" : collaboration professionnelle portant sur la prestation d'un travail par une partie en qualité soit de travailleur salarié, soit de travailleur indépendant, étant entendu qu'il y a lieu d'entendre :

a) par "travailleur salarié" : la personne qui s'engage dans un contrat de travail à fournir, contre rémunération, un travail sous l'autorité de l'autre partie au contrat, l'employeur;

b) par "travailleur indépendant" : la personne physique qui exerce une activité professionnelle en dehors d'un lien d'autorité visé sous a) et qui n'est pas engagée dans les liens d'un statut. »

B. Remarque générale

La Commission des assurances salue la volonté du législateur d'améliorer la protection sociale des travailleurs de plateforme indépendants, surtout lorsque ceux-ci opèrent dans des secteurs d'activité présentant un risque d'accident élevé.

Le choix d'introduire une couverture accidents de droit commun du même type que la loi du 10 avril 1971, pour d'autres catégories de travailleurs non soumis à cette loi, et en l'occurrence, au bénéfice des travailleurs indépendants, soulève toutefois de nombreux

aansprakelijk gesteld voor schade aan de in § 1 bedoelde personen.

§ 3. De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de dekking van het verzekeringsovereenkomst uitbreiden tot rechtsbijstand voor de in § 1 bedoelde risico's.

§ 4. De Koning legt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de minimumgarantievoorwaarden vast van de in dit artikel bedoelde verzekeringsovereenkomsten. Deze moeten minstens een gelijkwaardige bescherming waarborgen als die van de wet van 10 april 1971 betreffende arbeidsongevallen.".

Artikel 328, 5°, van de programmawet (I) van 27 december 2006 luidt als volgt:

"Voor de toepassing van deze titel dient te worden verstaan onder:

(...)

5° "arbeidsrelatie": professionele samenwerking betreffende het presteren van arbeid door een partij in de hoedanigheid van hetzij werknemer hetzij zelfstandige, waarbij moet worden verstaan:

a) onder "werknemer": de persoon die er zich in een arbeidsovereenkomst toe verbindt, tegen betaling van een loon, onder het gezag van de andere partij, de werkgever, arbeid te verrichten;

b) onder "zelfstandige": de natuurlijke persoon die een beroepsactiviteit uitoefent buiten de onder a) bedoelde gezagsband en die niet verbonden is door een statuut.".

B. Algemene opmerking

De Commissie voor Verzekeringen verwelkomt de wens van de wetgever om de sociale bescherming van zelfstandige platformwerkers te verbeteren, vooral als zij actief zijn in bedrijfssectoren met een hoog ongevalrisico.

De keuze om een gemeenrechtelijke ongevaldekking van hetzelfde type als die van de wet van 10 april 1971 in te voeren voor andere categorieën van werknemers die niet aan die wet zijn onderworpen, in dit geval voor zelfstandige werkers, doet echter tal van juridische én technische vragen rijzen.

questionnements, d'ordre juridique mais aussi d'ordre technique.

Ceux-ci sont expliqués ci-dessous et développés plus en détail dans les réponses aux questions du Ministre.

La loi du 3 octobre 2022 soulève des questions juridiques transversales de taille :

- Comment transposer les notions de salaire, de rémunération de base, de régime et de temps de travail, d'accident survenu dans le cours et par le fait du travail... au statut social des travailleurs indépendants, s'agissant de concepts tout à fait spécifiques au statut social des travailleurs salariés ?

- Quel est le champ d'application des dispositions du chapitre 4 ? La définition proposée à l'article 15 de la « plateforme numérique donneuse d'ordres » ne permet pas d'identifier précisément les plateformes visées par l'obligation d'assurance, ce qui rend l'adoption d'une définition de l'accident du travail (et, par conséquent, la détermination du risque) quasiment impossible.

- La mesure est-elle compatible avec les principes d'égalité de traitement et de non-discrimination ?

- Comment combiner le nouveau régime avec d'autres systèmes d'indemnisation existants (p.ex. le régime d'indemnisation automatique des usagers faibles) ?

Les nouvelles dispositions se heurtent par ailleurs à divers obstacles techniques, qui, pour rappel, furent déjà identifiés par le Conseil d'Etat lorsque le projet de loi visait encore à introduire une assurance au bénéfice des indépendants par le biais d'une extension du champ d'application de la loi du 10 avril 1971. Le Conseil d'Etat avait souligné que ce projet se heurtait d'une part au principe d'égalité étant donné qu'aucun financement n'était prévu dans le cadre de l'avant-projet (et se répercutait aussi sur le financement de Fedris)

Die vragen worden hieronder toegelicht en meer in detail uitgewerkt in de antwoorden op de vragen van de Minister.

De wet van 3 oktober 2022 doet belangrijke transversale juridische vragen rijzen:

- Hoe moeten begrippen als 'loon', 'basisloon', 'arbeidsregime' en 'arbeidsduur', 'ongeval overkomen tijdens en door het feit van de uitvoering van het werk', ... worden vertaald naar het sociaal statuut van zelfstandige werknemers, nu die concepten volledig eigen zijn aan het sociaal statuut van werknemers?

- Wat is het toepassingsgebied van de bepalingen van hoofdstuk 4? Aan de hand van de in artikel 15 voorgestelde definitie van 'digitaal platform opdrachtgever' kan niet nauwkeurig worden geïdentificeerd welke platformen precies onder de verzekeringsplicht vallen, wat het nagenoeg onmogelijk maakt om een definitie van arbeidsongeval vast te stellen (en bijgevolg om het risico te bepalen).

- Is de maatregel verenigbaar met de beginselen van gelijkheid van behandeling en niet-discriminatie?

- Hoe kan de nieuwe regeling worden gecombineerd met andere bestaande vergoedingsregelingen (bv. de regeling voor de automatische vergoeding van de zwakke weggebruikers)?

Die nieuwe bepalingen zorgen ook voor diverse technische obstakels, die, *pro memorie*, al door de Raad van State werden geïdentificeerd toen het wetsontwerp nog een verzekering ten gunste van de zelfstandigen wilde invoeren via een uitbreiding van het toepassingsgebied van de wet van 10 april 1971. De Raad van State onderstreepte, enerzijds, dat het wetsontwerp problematisch was vanuit het oogpunt van het gelijkheidsbeginsel omdat in het voorontwerp geen enkele vorm van financiering was voorzien (met alle gevolgen van dien voor de financiering

et d'autre part, que la collecte de données relatives aux prestations effectuées par ces personnes, pourtant indispensables au règlement du sinistre et au contrôle de la couverture d'assurance, était trop complexe (Doc. Parl., Chambre, 2021-2022, n° 55-2810/001, p. 14).

La Commission, hormis certains représentants des consommateurs (syndicats), craint que, la solution alternative de privilégier une couverture de droit commun mais équivalente à la loi du 10 avril 1971 pose néanmoins les mêmes difficultés au niveau de l'accès aux données des plateformes, notamment le nombre de travailleurs prestant pour la plateforme, la qualification de leur statut social, la quantité de prestations fournies., pourtant indispensables au calcul de la prime et de l'indemnisation. Aucun système de collecte et de traitement de ces données n'est disponible à l'heure actuelle pour les travailleurs indépendants. Or, imposer l'octroi d'une protection sociale équivalente à celle des travailleurs salariés, sans disposer de l'outillage nécessaire à sa mise en place, semble difficilement réalisable.

Certains représentants des consommateurs (syndicats) restent favorables à la formulation « au moins équivalente à celle de la loi du 1971 sur les accidents du travail », telle que prévue par la loi du 3 octobre 2022 portant des dispositions diverses relatives au travail. Ils estiment que cette formulation offre aux travailleurs de plateforme concernés les meilleures garanties.

C. Concernant les questions posées à la Commission des assurances

1) Quelles données pourront être utilisées pour le calcul de la prime et comment celles-ci pourront-elles être communiquées aux entreprises d'assurances ?

Dans le cadre de la loi du 10 avril 1971, les assureurs reçoivent les données de salaire

van Fedris) en, anderzijds, dat de wijze waarop de gegevens over de door de betrokkenen verrichte prestaties zou worden verzameld, te complex was, terwijl die gegevens nochtans onontbeerlijk zijn voor de afwikkeling van het arbeidsongeval en voor de controle op de verzekeringsdekking, (Parl.St., Kamer, 2021-2022, nr. 55-2810/001, p. 14).

Met uitzondering van sommige vertegenwoordigers van de verbruikers (vakbonden) vreest de Commissie dat de alternatieve oplossing, waarbij voor een gemeenrechtelijke dekking wordt geopteerd van hetzelfde type als die van de wet van 10 april 1971, toch voor dezelfde problemen zorgt qua toegang tot de platformgegevens, onder meer het aantal werknemers dat voor het platform werkt, de kwalificatie van hun sociaal statuut, de hoeveelheid geleverde prestaties, ..., terwijl die gegevens nochtans onontbeerlijk zijn voor de berekening van de premie en het loon. Voor zelfstandige werkers bestaat thans geen enkel systeem voor de verzameling en verwerking van die gegevens. Een soortgelijke sociale bescherming als die voor de werknemers opleggen, zonder over de nodige instrumenten voor de tenuitvoerlegging ervan te beschikken, lijkt moeilijk haalbaar.

Sommige vertegenwoordigers van de verbruikers (vakbonden) blijven voorstander van de formulering 'minstens een gelijkwaardige bescherming als die van de wet van 10 april 1971 betreffende arbeidsongevallen', zoals voorzien in de wet van 3 oktober 2022 houdende diverse arbeidsbepalingen. Ze zijn van oordeel dat deze formulering de betrokken platformwerkers de beste garanties biedt.

C. De vragen die aan de Commissie voor Verzekeringen worden gesteld

1) Welke gegevens zullen voor de berekening van de premie kunnen worden gebruikt, en hoe zullen deze aan de verzekeringsondernemingen kunnen worden meegedeeld?

In het kader van de wet van 10 april 1971 ontvangen de verzekeraars de nodige

nécessaires au calcul de la prime de manière informatisée, via des flux instaurés au sein de la Banque-carrefour de la sécurité sociale (flux « primula »). Une prime provisionnelle sera calculée sur base des rémunérations payées l'année précédente, qui sera régularisée ultérieurement sur base des derniers états de salaire.

En revanche, pour les prestations effectuées par des travailleurs indépendants au service des plateformes numériques, les assureurs n'ont, pour l'heure, accès à aucune donnée, en ce compris le nombre d'heures prestées et les rémunérations, données pourtant indispensables au calcul de la prime. L'obtention de ces données pose en elle-même question, étant donné la variation du volume d'heures prestées via les plateformes et la volatilité importante du nombre de collaborateurs qu'elles emploient.

La Commission attire donc l'attention sur la difficulté à évaluer le ratio risque/prime. Même si une évaluation provisoire de la « masse salariale » de la plateforme pourrait être faite, une rectification en fin d'année doit pouvoir s'opérer sur base des heures prestées et/ou des rémunérations versées, lesquelles devront présenter des garanties de fiabilité suffisantes.

Une obligation d'enregistrement et de déclaration des prestations à charge des exploitants de plateforme semble inévitable à cette fin, par exemple par le biais de fiches fiscales, reprenant a minima le nombre d'heures prestées et les rémunérations perçues.

Dans sa version initiale, la loi du 3 octobre 2022 octroyait la possibilité au Roi de déterminer la manière de collecter les données relatives aux prestations effectuées par les indépendants. On constate que cette mention n'est plus reprise dans le texte actuel, ce qui s'avèrera toutefois indispensable.

loongegevens voor de berekening van de premie langs elektronische weg, via de informatiestromen bij de Kruispuntbank van de sociale zekerheid (de 'primula'-berichten). Op basis van het loon dat het vorige jaar werd uitbetaald, zal een voorlopige premie worden berekend, die later zal worden geregulariseerd op basis van de recentste loonstaten.

Voor de prestaties van de zelfstandige werkers van digitale platformen, hebben de verzekeraars daarentegen op dit moment geen toegang tot gegevens, ook niet tot het aantal gepresteerde uren en het loon, hoewel die gegevens onontbeerlijk zijn voor de berekening van de premie. Het verzamelen van die gegevens is op zich al een probleem, omwille van het wisselende aantal uren dat via de platformen wordt gepresteerd, en de grote volatiliteit van het aantal medewerkers die de platformen tewerkstellen.

De Commissie vestigt de aandacht dus op de moeilijkheid om de ratio risico/premie te berekenen. Zelfs als de 'loonmassa' van het platform voorlopig zou kunnen worden geraamd, dan nog moet het mogelijk zijn om aan het einde van het jaar een correctie door te voeren op basis van het aantal gepresteerde uren en/of het gestorte loon, die voldoende garanties zullen moeten bieden voor de betrouwbaarheid.

Daartoe lijkt het onvermijdelijk dat de platformexploitanten worden verplicht om de prestaties te registreren en aan te geven, bijvoorbeeld via de fiscale fiches, die minstens het aantal gepresteerde uren en het ontvangen loon vermelden.

In haar oorspronkelijke versie voorzag de wet van 3 oktober 2022 in de mogelijkheid voor de Koning om te bepalen hoe de gegevens over de door de zelfstandigen geleverde prestaties moeten worden verzameld. Die vermelding blijkt in de huidige tekst niet meer voor te komen, hoewel ze nochtans noodzakelijk zal blijken.

2) Comment définir l'accident du travail (en ce compris l'application des présomptions des articles 7 et 9 de la loi du 10 avril 1971) ?

La définition de la notion d'accident du travail est une question cruciale pour les assureurs, étant donné qu'elle délimitera l'étendue de leur obligation de couverture, et leur permettra d'évaluer le risque inhérent aux activités du preneur d'assurance.

L'article 7 de la loi du 10 avril 1971 définit l'accident du travail comme « tout accident qui survient à un travailleur dans le cours et par le fait de l'exécution du contrat de louage de travail ». La jurisprudence ajoute qu'un « accident est supposé être survenu dans le cours de l'exécution du contrat de travail lorsque le travailleur se trouvait sous l'autorité au moins virtuelle de l'employeur » (par ex. Cass., 9 septembre 1985, Bull. Ass. n° 284, p. 445; Cass., 3 octobre 1983, Pas. 1984, I, p. 105).

La notion d'accident du travail devra nécessairement être adaptée, étant donné qu'elle fait référence à l'exécution d'un contrat de louage de travail ainsi qu'à l'autorité de l'employeur, notions faisant défaut chez le travailleur indépendant.

La Commission s'interroge toutefois quant à la faisabilité d'une définition uniforme du risque couvert, pour des entreprises qui opèrent au sein d'une économie quasiment non réglementée, caractérisée par la diversité et l'innovation constante des services proposés. En effet, l'organisation du travail et le temps d'exécution de la mission seront différents en fonction du type de service presté.

La notion d'accident sur le chemin depuis et vers les activités prestées dans le cadre de la plateforme pose également question : coïncide-t-elle avec la notion d'accident sur le chemin du travail visée à l'article 8 de la loi du 10 avril 1971 ou englobe-t-elle aussi les trajets effectués par le travailleur entre deux missions ?

2) Hoe moet een arbeidsongeval worden gedefinieerd (inclusief de toepassing van de vermoedens als bedoeld in de artikelen 7 en 9 van de wet van 10 april 1971)?

De definitie van het begrip 'arbeidsongeval' is cruciaal voor de verzekeraars, omdat zij de reikwijdte van hun dekkingverplichting zal vastleggen, en hen in staat zal stellen het aan de activiteiten van de verzekeringnemer inherente risico te beoordelen.

Artikel 7 van de wet van 10 april 1971 definieert een arbeidsongeval als 'elk ongeval dat een werknemer tijdens en door het feit van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst overkomt'. De rechtspraak voegt daar nog aan toe dat een ongeval wordt geacht zich tijdens de uitvoering van de arbeidsovereenkomst te hebben voorgedaan, wanneer de werknemer onder het gezag van zijn werkgever stond, op zijn minst zijn virtuele gezag (bv. Cass., 9 september 1985, Bull. Ass. nr. 285, p. 445; Cass. 3 oktober 1983, Pas. 1984, I, p. 105).

Het begrip 'arbeidsongeval' zal noodzakelijkerwijs moeten worden aangepast, omdat het naar de uitvoering van een arbeidsovereenkomst en naar het gezag van de werkgever verwijst, begrippen die niet bestaan bij zelfstandige werkers.

De Commissie vraagt zich echter of een uniforme definitie van het gedekte risico haalbaar is voor ondernemingen die actief zijn binnen een quasi niet-gereguleerde economie, die wordt gekenmerkt door de diversiteit en de constante vernieuwing van de voorgestelde diensten. De organisatie van het werk en de uitvoeringstijd van de opdracht zullen immers verschillen volgens het soort dienst dat wordt verstrekt.

Ook het begrip 'ongeval op weg van en naar de activiteiten die in het kader van het platform worden verricht' zorgt voor problemen: valt dat begrip samen met het begrip 'ongeval dat zich voordoet op de weg naar en van het werk' als bedoeld in artikel 8 van de wet van 10 april 1971, of dekt het ook de trajecten die de werknemers afleggen tussen twee opdrachten?

Faut-il par ailleurs se limiter à couvrir le travailleur lors de l'exécution de sa mission au sens strict (lorsqu'il effectue une livraison par exemple), ou prévoir une couverture plus large, et dans l'affirmative, jusqu'à quand ? Doit-on étendre la couverture à la période où le travailleur est à disposition de l'exploitant (pour autant qu'une mise à disposition durant certaines plages horaires soit possible/convenue contractuellement) ? Cette dernière hypothèse reviendrait néanmoins à couvrir le travailleur en permanence, et nécessiterait une couverture 24h/24, ce que la loi du 10e avril 1971 ne prévoit pas. Et que prévoir lorsqu'un chauffeur-livreur n'a pas accepté une mission (par exemple car il est en pause) et est en attente entre deux missions lorsque survient un accident : se trouve-t-il quand-même dans l'exécution de sa mission, se trouve-t-il sur le chemin du travail, ou la couverture doit-elle être refusée ?

Moet de werknemer trouwens enkel worden gedekt tijdens de uitvoering van zijn opdracht *sensu stricto* (bv. wanneer hij een levering verricht), of moet in een ruimere dekking worden voorzien, en, zo ja, tot wanneer? Moet de dekking worden uitgebreid tot de periode waarin de werknemer ter beschikking staat van de exploitant (voor zover een terbeschikkingstelling tijdens bepaalde tijdsblokken mogelijk is, dan wel contractueel is vastgelegd)? Laatstgenoemde hypothese zou echter impliceren dat de werknemer permanent is gedekt, en zou dus een 24-uursdekking vereisen, wat niet is voorzien in de wet van 10 april 1971. Wat als zich een ongeval voordoet wanneer een chauffeur-bezorger een opdracht niet heeft aanvaard (bv. omdat hij pauze neemt) en aan het wachten is tussen twee opdrachten in: wordt hij dan toch geacht aan de uitvoering van zijn opdracht bezig te zijn, of zich op de weg van en naar het werk te bevinden, of moet de dekking worden geweigerd?

A l'heure actuelle, certaines plateformes disposent déjà de couvertures accident collectives qui prévoient une couverture au bénéfice des chauffeurs-partenaires pour des sinistres survenus pendant une course (c'est le cas d'UBER) ; ou encore une couverture au bénéfice des livreurs actifs (« active riders ») de Deliveroo pour des sinistres survenus durant le temps opérationnel (« operative time »)¹, à savoir le moment où l'assuré s'est connecté et est actif sur l'application du preneur d'assurance, jusqu'à une heure après cet instant. Cette pratique tend à démontrer l'efficacité d'une police d'assurance rédigée

Bepaalde platformen beschikken nu al over collectieve dekkingen voor ongevallen, waarbij wordt voorzien in een dekking voor de chauffeurs-partners bij schadegevallen tijdens een boodschap (zoals bij UBER), of in een dekking voor actieve bezorgers ('active riders') van Deliveroo bij schadegevallen tijdens hun operationele tijd ('operative time')², i.e. het moment waarop ze zijn ingelogd en actief zijn op de applicatie van de verzekeringnemer, tot een uur na dat moment. Deze praktijk bewijst de efficiëntie van een op maat gemaakte verzekeringspolis, waarvan de inhoud aan de

¹ Défini comme suit: "Operative time : Means from the time the Insured Person logged into and is online on the Master Policyholder's and/or Affiliated Companies' App and up to one hour thereafter during the Period of Insurance shown in the Master Policy Schedule, or the date from when the Insured Person contracts to the Master Policyholder and/or Affiliated Companies whichever the later until the expiry date of the Period of Insurance shown in the Master Policy Schedule or the date of termination of the Insured Person's contract with the Master Policyholder and/or Affiliated Companies, whichever the earlier". (page 13 des conditions générales "Group personal accident cover master policy" de Qover).

² Gedefinieerd als volgt: 'Operative time: Means from the time the Insured Person logged into and is online on the Master Policyholder's and/or Affiliated Companies' App and up to one hour thereafter during the Period of Insurance shown in the Master Policy Schedule, or the date from when the Insured Person contracts to the Master Policyholder and/or Affiliated Companies whichever the later until the expiry date of the Period of Insurance shown in the Master Policy Schedule or the date of termination of the Insured Person's contract with the Master Policyholder and/or Affiliated Companies, whichever the earlier'. (blz. 13 van de algemene voorwaarden 'Group personal accident cover master policy' van Qover).

sur mesure dont le contenu serait adapté aux besoins spécifiques de chaque plateforme.

specifieke behoeften van elk platform zou worden aangepast.

Certains représentants des consommateurs (syndicats) demandent que les conditions minimales reprennent la définition large de l'accident du travail et la présomption légale de causalité, telles que prévues aux articles 7 et 9 de la loi du 10 avril 1971.

Sommige vertegenwoordigers van de verbruikers (vakbonden) vragen dat de ruime definitie van 'arbeidsongeval' alsook het in artikelen 7 en 9 van de wet van 10 april 1971 bedoelde wettelijke causaliteitsvermoeden worden opgenomen in de minimumvoorwaarden.

3) Comment calculer l'indemnisation, le cas échéant forfaitaire, de l'indépendant en général et, en particulier, dans le cas où il travaille pour plusieurs plateformes ?

3) Hoe moet het loon, in voorkomend geval forfaitair, worden berekend voor de zelfstandige in het algemeen, en wanneer hij voor verschillende platformen werkt in het bijzonder?

Le calcul des indemnités pour incapacité temporaire et des allocations et rentes pour incapacité permanente, tel que prévu aux articles 34 et suivants de la loi du 10 avril 1971, suppose de déterminer une rémunération de base, qui inclut en premier lieu le salaire fixe du travailleur³. La loi part, pour un emploi à temps plein, de la rémunération perçue durant la période de référence, qui n'est censée être entière et complète que si le travailleur a effectué un nombre de jours et une durée de travail correspondant à un temps plein. Lorsque cette période est incomplète (par exemple en raison de maladie, de chômage...), la rémunération sera complétée par une rémunération hypothétique pour déterminer l'indemnité pour l'incapacité temporaire de travail. Pour un travailleur à temps partiel, la rémunération de base sera déterminée exclusivement en fonction du salaire prévu dans le contrat de travail.

De berekening van de vergoedingen voor tijdelijke arbeidsongeschiktheid en van de vergoedingen en renten voor blijvende arbeidsongeschiktheid, als bedoeld in artikel 34 en volgende van de wet van 10 april 1971, veronderstelt de vaststelling van een basisloon, dat in de eerste plaats het vaste loon van de werknemer omvat⁴. Voor een voltijdse baan gaat de wet uit van het loon ontvangen tijdens de referteperiode, die pas wordt geacht volledig te zijn als de werknemer een aantal dagen heeft gewerkt, en zijn arbeidsduur overeenstemt met die van een voltijdse baan. Wanneer die periode onvolledig is (bv. door ziekte, werkloosheid, ...), zal het loon worden aangevuld met een hypothetisch loon met het oog op de berekening van de vergoeding voor de tijdelijke arbeidsongeschiktheid. Voor een deeltijdse werknemer zal het basisloon uitsluitend worden bepaald in functie van het in de arbeidsovereenkomst vastgestelde loon.

Ces principes sont diamétralement opposés au statut social des travailleurs indépendants, qui ne se sont nullement engagés à effectuer un travail à temps plein, ou même à temps partiel, au bénéfice de la plateforme donneuse d'ordre. En outre, le salaire fixe perçu par la victime est une donnée dont l'assureur a

Die beginselen staan haaks op het sociaal statuut van de zelfstandige werkers, die zich er geenszins hebben toe verbonden om voltijds, of zelfs deeltijds, te werken voor het platform dat opdrachten geeft. Bovendien is het vaste loon dat het slachtoffer ontvangt, een gegeven waarvan de verzekeraar op de hoogte is via het

³ C'est-à-dire tout avantage lié à l'exécution du contrat de travail, comme les heures supplémentaires, les primes, les avantages en nature, le pécule de vacances.

⁴ Met andere woorden, elk voordeel dat aan de uitvoering van de arbeidsovereenkomst is verbonden, zoals overuren, premies, voordelen in natura, vakantiegeld.

connaissance via le réseau informatisé de la sécurité sociale, grâce aux déclarations DMFA effectuées par l'employeur. Or, comment l'assureur aura-t-il connaissance de ces données pour les travailleurs indépendants ?

- Ensuite, la détermination de l'étendue de l'indemnité à verser et des postes indemnifiables devraient en toute logique dépendre de l'usage de la plateforme (usage sporadique vs. intensif, combinaison de plusieurs plateformes, combinaison avec un contrat de travail ou avec un statut...). Or, sera-t-on tenu par le caractère d'ordre public de la loi du 10 avril 1971, ou sera-t-il possible d'y déroger conventionnellement, moyennant l'accord de la victime ?

- Quels frais devront être indemnisés : frais médicaux et pharmaceutiques, frais de prothèses (à vie), frais de déplacement, frais de réadaptation et de recyclage ? Et à concurrence de combien ?

- Faut-il prévoir une indexation automatique des indemnités ?

- Prévoit-on une possibilité de révision de l'incapacité, des allocations complémentaires (allocation d'aggravation, allocation supplémentaire, allocation de décès) ?

- Instaure-t-on la possibilité de rentes à vie (avec possibilité de versement d'une partie en capital) ?

La voie médiane, qui permettrait d'éviter d'interminables discussions sur l'étendue de la rémunération de base, consisterait en :

- La détermination de salaires de base forfaitaires (sans distinction temps partiel/temps plein), à moduler en fonction des besoins propres à chaque plateforme, étant donné que la détermination d'un salaire de base unique applicable à toutes plateformes confondues, semble difficilement réalisable et

informatiquement de la sécurité sociale, dankzij de door de werkgever verrichte DMFA-aangiften. Welnu, hoe zou de verzekeraar op de hoogte kunnen zijn van die gegevens voor zelfstandige werkers?

- Vervolgens zou de bepaling van de omvang van de te storten vergoeding en van de voor vergoeding in aanmerking komende posten logischerwijze moeten afhangen van het gebruik van het platform (sporadisch vs. intensief gebruik, combinatie van verschillende platformen, combinatie met een arbeidsovereenkomst of een statuut, ...). Is het karakter van openbare orde van de wet van 10 april 1971 bindend, of zal het mogelijk zijn om daar bij overeenkomst van af te wijken, als het slachtoffer daarmee instemt?

- Welke kosten zullen moeten worden vergoed: medische en farmaceutische kosten, (levenslange) prothesekosten, verplaatsingskosten, kosten van professionele revalidatie en herscholing? En ten belope van hoeveel?

- Moet in een automatische loonindexering worden voorzien?

- Wordt voorzien in een mogelijkheid tot herziening van de arbeidsongeschiktheid en in aanvullende bijlagen (verergeringsbijslag, bijkomende bijslag, overlijdensbijslag)?

- Wordt de mogelijkheid van een lijfrente ingebouwd (met de mogelijkheid om die deels in kapitaal uit te betalen)?

Er bestaat een middenweg, waarmee eindeloze discussies over de omvang van het basisloon zouden kunnen worden vermeden,

- die de bepaling van forfaitaire basislonen (zonder onderscheid voltijds/deeltijds) zou inhouden, die kunnen worden gemoduleerd in functie van de eigen behoeften van elk platform: de bepaling van één enkel basisloon dat geldt voor alle platformen, lijkt immers moeilijk haalbaar en ongunstig om tot een passende

défavorable en vue de l'obtention d'une protection sociale adéquate du collaborateur;

- Eventuellement fondé sur un revenu minimum mensuel moyen garanti (RMMM);

- Absence de cumul avec d'autres activités.

sociale bescherming van de medewerker te komen;

- die eventueel gebaseerd is op een gewaarborgd gemiddeld minimumaandinkomen (GGMMI);

- waarin een cumul met andere activiteiten ontbreekt.

Enfin, quels critères d'évaluation de l'incapacité devront être utilisés ? Se réfère-t-on au degré d'invalidité de la victime entendu comme la seule atteinte à l'intégrité physique, ou, comme le prévoit la loi du 10 avril 1971, aux répercussions de l'invalidité physiologique sur la capacité concurrentielle de la victime sur le marché général du travail ?

Tot slot rijst de vraag welke criteria zullen moeten worden gebruikt bij de beoordeling van de arbeidsongeschiktheid? Wordt verwezen naar de invaliditeitsgraad van het slachtoffer als enige aantasting van de lichamelijke integriteit, of, zoals bepaald in de wet van 10 april 1971, naar de impact van de fysiologische handicap op het concurrentievermogen van het slachtoffer op de algemene arbeidsmarkt?

4) Comment déclarer et vérifier l'accident du travail, considérant notamment que certaines plateformes travaillent 24h/24, et au vu des présomptions prévues dans les articles 7 et 9 de la loi du 10 avril 1971 ?

4) Hoe kan het arbeidsongeval worden aangegeven en gecontroleerd, onder meer rekening houdend met het feit dat bepaalde platformen 24 uur op 24 werken, en in het licht van de in de artikelen 7 en 9 van de wet van 10 april 1971 bedoelde vermoedens?

Le régime probatoire instauré par la loi du 10 avril 1971 allège déjà considérablement la charge de la preuve en faveur de la victime grâce à l'instauration de présomptions légales : lorsque la victime apporte la preuve d'une lésion et d'un événement soudain, la lésion sera présumée trouver son origine dans un accident (article 9), et lorsque la victime prouve que l'accident est survenu dans le cours de l'exécution du contrat, il sera présumé survenu par le fait de cette exécution (article 7, alinéa 3). Malgré cette volonté d'alléger la charge probatoire au profit de la victime, cette dernière reste néanmoins tenue d'établir les éléments qui lui incombent.

De door de wet van 10 april 1971 ingevoerde bewijsregeling zorgt al voor een aanzienlijke vereenvoudiging van de bewijslast ten gunste van het slachtoffer door de invoering van wettelijke vermoedens: wanneer het slachtoffer het bewijs levert van een letsel en van een plotselinge gebeurtenis, zal het letsel worden vermoed door een ongeval te zijn veroorzaakt (artikel 9), en wanneer het slachtoffer aantoonst dat het ongeval tijdens de uitvoering van de overeenkomst is overkomen, zal het worden geacht te zijn overkomen door het feit van de uitvoering van de overeenkomst (artikel 7, derde lid). Ondanks die wens om de bewijslast ten gunste van het slachtoffer te verlichten, blijft laatstgenoemde toch verplicht de voor hem geldende elementen op te lijsten.

Ce régime probatoire (en ce compris le régime applicable aux télétravailleurs prévu à l'article

De bewijsregeling (inclusief de in artikel 7, vierde lid⁶, voorziene regeling voor telewerkers) lijkt

⁶ Het vierde lid luidt als volgt: 'Het ongeval overkomen aan de telewerker wordt, behoudens tegenbewijs, geacht overkomen te zijn tijdens de uitvoering van de arbeidsovereenkomst: 1° wanneer het ongeval gebeurt op de plaats of de plaatsen die schriftelijk zijn vermeld als de plaats om zijn werk te verrichten; 2° wanneer het ongeval gebeurt tijdens de periode van de dag die is vermeld als periode waarin arbeid kan verricht worden. Bij ontstentenis van dergelijke

7, alinéa 4⁵) ne semble toutefois pas adapté à l'ensemble des activités des travailleurs de plateforme indépendants, qu'ils peuvent effectuer dans des lieux et à des périodes variables, et qui ne seront pas déterminées ni déterminables contractuellement, rendant impossible la preuve de l'accident par la victime et le contrôle par l'assureur. En effet, si des plateformes proposant des services de transport ou de livraison fonctionnent, en règle, avec un système de géolocalisation permettant de circonscrire un certain temps de mission, ce n'est pas le cas de toutes les plateformes. Ce n'est pas non plus parce que certaines plates-formes sont accessibles 24h/24 que les travailleurs sont en mission 24h/24. La loi du 10 avril 1971 ne prévoit d'ailleurs pas de couverture 24h/24.

Un contrôle efficace des circonstances de l'accident doit pouvoir être opéré, surtout au sein d'une branche d'assurance particulièrement concernée par la fraude⁷.

Il faut veiller à ce que les plateformes respectent la plus grande transparence quant à l'ensemble des éléments permettant de déterminer si un accident est bien survenu dans le cours et par le fait de l'exécution du travail.

Certains représentants des consommateurs (syndicats) demandent une attention particulière pour la réglementation de la charge de la preuve concernant l'existence d'un accident du travail, afin qu'elle protège adéquatement le travailleur de plateforme

echter niet aangepast aan alle activiteiten van de zelfstandige platformwerkers, die zij op verschillende plaatsen en tijdstippen kunnen uitvoeren, en die niet contractueel zijn of kunnen worden bepaald, waardoor het slachtoffer het ongeval onmogelijk kan bewijzen en de verzekeraar de controle onmogelijk kan uitvoeren. Hoewel de platformen die transport- of leveringsdiensten aanbieden, in de regel met een geolokaliseringssysteem werken waarmee een bepaalde tijdsspanne kan worden vastgelegd voor de uitvoering van een opdracht, geldt dat niet voor alle platformen. Het is ook niet omdat bepaalde platformen 24 uur op 24 beschikbaar zijn, dat de werknemers 24 uur op 24 aan de slag zijn. De wet van 10 april 1971 voorziet overigens niet in een 24-uursdekking.

Er moet een efficiënte controle van de omstandigheden van het ongeval kunnen worden uitgevoerd, vooral binnen een verzekeringstak die erg fraudegevoelig is⁸.

Er moet worden op toegezien dat de platformen de grootst mogelijke transparantie aan de dag leggen over alle elementen aan de hand waarvan kan worden bepaald of een ongeval wel degelijk heeft plaatsgevonden tijdens en door het feit van de uitvoering van het werk.

Sommige vertegenwoordigers van de verbruikers (vakbonden) vragen bijzondere aandacht voor de reglementering van de bewijslast in verband met het bestaan van een arbeidsongeval, zodat ze de zelfstandige platformwerker op passende wijze beschermt en het wettelijk causaliteitsvermoeden garandeert.

---

vermelding in de schriftelijke overeenkomst zal het vermoeden van toepassing zijn tijdens de werkuren die de telewerker zou moeten presteren indien hij in de lokalen van de werkgever zou zijn tewerkgesteld'.

⁵ L'alinéa 4 prévoit que « l'accident qui survient au télétravailleur est présumé, jusqu'à preuve du contraire, survenu pendant l'exécution du contrat de travail : 1° s'il se produit sur le ou les lieux que ce dernier a choisi par écrit comme lieu d'exécution de son travail; 2° s'il se produit durant la période de la journée prévue par écrit comme période pendant laquelle le travail peut s'effectuer. A défaut d'une telle mention dans la convention écrite, la présomption s'appliquera pendant les heures de travail que le télétravailleur devrait prester s'il était occupé dans les locaux de l'employeur ».

⁷ Selon les estimations d'Assuralia pour 2021, 1.727 cas de fraudes prouvées (sur un total de 5.798 fraudes, toutes branches d'assurance confondues) concernent des sinistres en accidents du travail (secteur privé et secteur public), avec, en tête, les cas d'exagération des dommages. Le montant cumulé de ces fraudes constatées en accidents du travail s'élève à près de 49 millions d'euros.

⁸ Volgens de ramingen van Assuralia voor 2021 hadden 1.727 gevallen van bewezen fraude (op een totaal van 5.798 fraudegevallen voor alle verzekeringstakken samen) betrekking op arbeidsongevallen (in de private en de openbare sector), met – op de eerste plaats – gevallen van overdreven schade. Het gecumuleerde bedrag van die vastgestelde arbeidsongevallenfraude bedroeg zo'n 49 miljoen euro.

indépendant et lui garantit la présomption légale de causalité.

5) Comment désigner l'assureur devant intervenir lorsque l'indépendant travaille pour plusieurs plateformes ?

Comme explicité *supra* en réponse à la question 2), la diversité des usages des plateformes et l'absence de réglementation en la matière rend la réponse peu aisée.

Une définition de la période de mission pourrait s'envisager pour des plateformes de transport grâce à des systèmes de tracking, permettant l'identification de la plateforme et dès lors de son assureur (pour autant que les exploitants de plateformes soient soumis à une obligation de communication de leurs données aux assureurs). Un tel système semble toutefois limité aux services de transport ou de livraison.

6) Comment protéger le travailleur indépendant si la plateforme n'a pas souscrit de couverture d'assurance et est insolvable ?

La loi du 10 avril 1971 instaure un régime de protection en faveur de la victime en cas d'absence d'assurance souscrite par l'employeur, par le biais de l'intervention de Fedris. C'est cette dernière qui indemniserait la victime et récupérerait ensuite ses débours auprès de l'employeur défaillant.

L'article 19, § 2 de la loi du 3 octobre 2022 prévoit qu'à défaut d'assurance souscrite par l'exploitant de la plateforme, ce dernier sera civilement responsable pour le dommage subi par le collaborateur indépendant. Cette disposition soulève également de nombreuses questions :

- Ni le texte, ni l'exposé des motifs, ne prévoient de quelle manière les exploitants de plateformes seront tenus responsables : le législateur a-t-il envisagé l'introduction d'un régime de responsabilité objective qui ne

5) Hoe kan worden bepaald welke verzekeraar moet tussenkomen wanneer een zelfstandige voor verschillende platformen werkt?

Zoals hierboven is aangestipt in het antwoord op vraag 2), wordt het antwoord op deze vraag bemoeilijkt door de verscheidenheid in het gebruik van de platformen en het ontbreken van enige reglementering hieromtrent.

Voor transportplatformen kan worden overwogen om een definitie van de opdrachtperiode uit te werken, daarbij gebruikmakend van trackingsystemen zodat het platform, en dus ook zijn verzekeraar, geïdentificeerd kunnen worden (voor zover platformexploitanten verplicht zijn om hun gegevens mee te delen aan hun verzekeraars). Een dergelijk systeem lijkt evenwel enkel mogelijk voor transport- of leveringsdiensten.

6) Hoe kan een zelfstandige worden beschermd wanneer een platform dat geen verzekeringsdekking heeft afgesloten, insolvent is?

De wet van 10 april 1971 bevat een beschermingsregeling voor slachtoffers van wie de werkgever geen verzekering heeft afgesloten. In dat geval wordt een beroep gedaan op Fedris. Dit agentschap zal het slachtoffer vergoeden en dit bedrag vervolgens verhalen op de werkgever die in gebreke is gebleven.

Artikel 19, § 2 van de wet van 3 oktober 2022 stelt dat een platformexploitant die geen verzekeringsovereenkomst heeft gesloten, burgerlijk aansprakelijk is voor de schade die een zelfstandige medewerker heeft geleden. Ook die bepaling roept vele vragen op:

- noch de wettekst zelf, noch de memorie van toelichting verduidelijken hoe platformexploitanten aansprakelijk zullen worden gesteld: had de wetgever de invoering van een objectieve aansprakelijkheidsregeling

nécessiterait pas la démonstration d'une faute par la victime, ou a-t-il visé l'introduction d'une présomption (réfragable ?) de responsabilité ? La délégation donnée au Roi au §4 de l'article 19 ne semble d'ailleurs pas s'étendre à la question de la responsabilité de l'exploitant de plateforme visée au §2.

- L'exploitant pourra-t-il faire appel à son assurance RC professionnelle/RC exploitation pour l'indemnisation de ces dommages, sachant que les dommages subis par les collaborateurs indépendants ne répondent pas à la définition contractuelle des dommages « aux tiers » ?

- En l'absence de couverture, l'indépendant devra-t-il être indemnisé conformément aux principes du droit commun ou conformément aux dispositions que prévoira l'arrêté royal conditions minimales? Les régimes probatoires et les régimes d'indemnisation sont, en effet, forts différents, et si la victime devant être indemnisée conformément au droit commun n'arrive pas à établir sa perte de revenus, ses droits seront fortement diminués, ce qui risque de créer une différence de traitement entre les victimes selon qu'elles travaillent pour une plateforme assurée ou non.

- Contrairement aux autres régimes d'assurance obligatoire, aucun fonds institué ne semble amené à intervenir subsidiairement. Est-ce la volonté du législateur de créer un tel organisme ou d'étendre les missions d'un fonds existant ?

- Enfin, l'exploitant sera-t-il considéré comme un débiteur d'indemnités (au même titre que l'assureur-loi, Fedris, le Fonds commun de garantie...) et à ce titre censé intervenir prioritairement, justifiant un refus d'intervention de la mutuelle ? Compte tenu du nouvel article 19, la mutuelle risque en effet

voor ogen waarbij het slachtoffer geen fout hoeft aan te tonen, of was het veeleer zijn bedoeling om een (weerlegbaar?) vermoeden van aansprakelijkheid in te voeren? De machtiging van de Koning in paragraaf 4 van artikel 19 lijkt overigens niet te reiken tot de aansprakelijkheidskwestie van platformexploitanten als bedoeld in § 2;

- zal een exploitant zijn verzekering BA-Beroep/BA-Uitbating kunnen aanspreken om deze schade te vergoeden, wetende dat de schade die de zelfstandige medewerkers hebben geleden niet voldoet aan de contractuele definitie van schade 'aan derden'?

- zal een zelfstandige, bij gebrek aan dekking, moeten worden vergoed volgens de beginselen van het gemeen recht of volgens de bepalingen die zullen zijn ingevoerd door het koninklijk besluit dat de minimumvoorwaarden vastlegt? De bewijsregelingen en de schadevergoedingsregelingen verschillen immers sterk van elkaar. Als een slachtoffer dat vergoed moet worden conform het gemeen recht er niet in slaagt om inkomstenverlies aan te tonen, ziet hij zijn rechten sterk ingeperkt. Hierdoor dreigt er tussen de slachtoffers een verschil in behandeling te ontstaan naargelang ze werken voor een platform dat al dan niet is verzekerd;

- in tegenstelling tot de situatie bij andere verplichte verzekeringsregelingen, lijkt geen enkel van de opgerichte fondsen aangesproken te kunnen worden voor het verlenen van een bijkomende tussenkomst. Is de wetgever voornemens om een dergelijk orgaan op te richten of om de opdracht van een bestaand fonds uit te breiden?

- tot slot rijst de vraag of een exploitant zal worden beschouwd als een debiteur van schadevergoedingen (net als de wetsverzekeraar, Fedris, het Belgisch Gemeenschappelijk Waarborgfonds, ...)? Het nieuwe artikel 19 indachtig, dreigt het ziekenfonds bij een verzoek van het slachtoffer

d'opposer le caractère résiduaire de son intervention face à une demande de la victime.

immers het residuaire karakter van zijn tussenkomst op te werpen.

La Commission craint par ailleurs que la mesure risque d'engendrer des comportements spéculatifs auprès de certains exploitants, d'autant qu'aucun système dissuasif d'affiliation d'office auprès de Fedris, à l'instar de ce que prévoit l'article 86 de la loi du 10 avril 1971, ne semble prévu.

De Commissie vreest bovendien dat de maatregel bepaalde exploitanten zal aanzetten tot speculatief gedrag, des te meer omdat er geen enkel ontradingssysteem van automatische aansluiting bij Fedris opgezet lijkt te zijn, naar het voorbeeld van de regeling waarin artikel 86 van de wet van 10 april 1971 voorziet.

Certains représentants des consommateurs demandent d'examiner si la mission de Fedris pourrait être élargie et, dans l'affirmative, financée par le secteur.

Sommige vertegenwoordigers van de verbruikers vragen om te onderzoeken of de opdracht van Fedris zou kunnen worden uitgebreid, en zo ja, gefinancierd zou kunnen worden door de sector.

D. Autres observations

1) Le champ d'application ratione materiae des dispositions du chapitre 4

L'article 15, qui insère un article 337/3 dans la loi-programme (I) du 27 décembre 2006, donne une définition très générale de la plateforme numérique donneuse d'ordres⁹. Cette définition englobe-t-elle également les plateformes agréées par le SPF Finances dans le cadre de l'économie collaborative, pour autant qu'elles utilisent la gestion algorithmique ? Ces plateformes proposent des services très variés, par exemple de l'aide à la réussite scolaire, des soins infirmiers à domicile, de la garde d'animaux, des services de bien-être, du conseil juridique, du bricolage...). Or, la variété de ces activités rend

D. Andere opmerkingen

1) Het toepassingsgebied ratione materiae van de bepalingen van hoofdstuk 4

Artikel 15, dat een artikel 337/3 invoegt in de programmawet (I) van 27 december 2006, geeft een zeer algemene definitie van een digitaal platform opdrachtgever¹⁰. Omvat die definitie ook de platformen die een vergunning hebben gekregen van de FOD Financiën met het oog op de deeleconomie, voor zover ze gebruikmaken van algoritmisch beheer? Die platformen bieden zeer uiteenlopende diensten aan, bijvoorbeeld huiswerkbegeleiding, thuisverpleging, dierenoppas, welzijnsdiensten, juridisch advies, klusjeshulp ...). Welnu, door de grote verscheidenheid van deze activiteiten wordt het uitermate ingewikkeld om te komen tot een

⁹ La plateforme numérique donneuse d'ordres y est définie au §1er, 1° comme: « le fournisseur, qui via un algorithme ou toute autre méthode ou technologie équivalente, est susceptible d'exercer un pouvoir de décision ou de contrôle quant à la manière dont les prestations doivent être réalisées et quant aux conditions de travail ou de rémunération et qui fournit un service rétribué qui satisfait à toutes les exigences suivantes : a) il est fourni, au moins en partie, à distance par des moyens électroniques, tels qu'un site web ou une application mobile ; b) il est fourni à la demande d'un destinataire de service ; Ne sont pas visés les fournisseurs d'un service dont l'objectif principal est d'exploiter ou de partager des actifs ou de revendre des biens ou services, ni ceux qui fournissent un service à caractère non lucratif ».

¹⁰ Een digitaal platform opdrachtgever wordt er in § 1, 1° als volgt gedefinieerd: "de aanbieder van een betalende dienst die, via een algoritme of iedere andere gelijkwaardige methode of technologie, in staat is om een beslissings- of controle macht uit te oefenen ten aanzien van de wijze waarop de prestaties moeten gerealiseerd worden en ten aanzien van de arbeid- of loonvoorwaarden, en die een bezoldigde dienst verstrekt die aan alle volgende vereisten voldoet:

a) hij wordt, ten minste gedeeltelijk, op afstand verstrekt via elektronische middelen, zoals een website of een mobiele applicatie;

b) hij wordt verstrekt op vraag van een afnemer van de dienst;

Hieronder vallen niet de aanbieders van een dienst waarvan het hoofddoel is activa te exploiteren of te delen of goederen of diensten door te verkopen, noch diegenen die zonder winstoogmerk een dienst verstrekken".

l'adoption d'une définition uniforme de l'accident du travail, et donc la détermination du risque par les assureurs, extrêmement compliquée.

La Commission invite le législateur à préciser quelles sont les entreprises visées par le chapitre 4 de la loi du 3 octobre 2022, et suggère, afin de garantir la sécurité juridique, qu'une liste des plateformes numériques visées par la nouvelle législation soit établie, ce qui permettrait par ailleurs notamment au secteur de l'assurance d'avoir une vision concrète du volume d'activité à assurer.

2) *Compatibilité avec le principe de non-discrimination et concurrence déloyale*

Si le législateur indique dans l'exposé des motifs (Doc. Parl., Chambre, 2021-2022, n° 55-2810/001, p. 9) ne pas avoir souhaité que l'obtention de droits sociaux se fasse via la création d'un troisième statut spécial pour les travailleurs de plateforme, au risque de fausser la concurrence entre les plateformes et les entreprises de l'économie traditionnelle, force est de constater que la présente mesure risque bel et bien d'introduire une concurrence déloyale entre les plateformes numériques et les autres intermédiaires actifs sur le marché. Elle introduit en outre une différence de traitement entre les indépendants uniquement sur base de l'application utilisée. Ce critère de distinction ne paraît pas justifier l'instauration de régimes distincts.

Il faut aussi tenir compte du principe d'égalité entre les travailleurs salariés des plateformes, y compris les collaborateurs des plateformes qui tombent sous la notion de l'économie collaborative et à qui l'assurance obligatoire contre les accidents du travail ne s'applique pas.

3) *Concours avec la réparation accordée en vertu de l'article 29bis de la loi du 21 novembre 1989*

uniforme definitie van 'arbeidsongeval' en bijgevolg, voor de verzekeraars, om het risico af te lijnen.

De Commissie verzoekt de wetgever te preciseren welke bedrijven onder hoofdstuk 4 van de wet van 3 oktober 2022 vallen. Om rechtszekerheid te waarborgen stelt zij voor om een lijst op te stellen van de digitale platformen die door de nieuwe wetgeving worden beoogd, waardoor de verzekeringssector onder meer concreet zicht krijgt op het volume te verzekeren activiteiten.

2) *Verenigbaarheid met het beginsel van niet-discriminatie en oneerlijke concurrentie*

In de memorie van toelichting (Parl. St., Kamer, 2021-2022, nr. 55-2810/001, p. 9) stelt de wetgever weliswaar niet gewild te hebben dat de sociale rechten tot stand zouden komen door de invoering van een speciaal derde statuut voor platformwerkers aangezien dit de mededinging tussen digitale platformen en bedrijven in de traditionele economie dreigt te verstoren, maar toch moet worden vastgesteld dat de onderhavige maatregel wel degelijk dreigt te leiden tot oneerlijke concurrentie tussen de digitale platformen en de overige tussenpersonen die actief zijn op de markt. Bovendien voert deze maatregel een verschillende behandeling in voor de zelfstandigen, louter op basis van de applicatie die ze gebruiken. Dit criterium hanteren om een onderscheid te maken, lijkt de invoering van afzonderlijke regelingen niet te verantwoorden.

Er moet ook rekening worden gehouden met het beginsel van gelijkheid tussen werknemers van platformen, waaronder medewerkers van platformen die tot de deeleconomie behoren en niet onder de verplichte arbeidsongevallenverzekering vallen.

3) *Samenloop met de vergoeding die wordt toegekend krachtens artikel 29bis van de wet van 21 november 1989*

Lorsque la victime d'un accident du travail ou d'un accident sur le chemin du travail a aussi la qualité d'usager faible, les dommages visés par la loi du 10 avril 1971 sont indemnisés par l'assureur-loi, qui dispose d'un recours contre l'assureur qui couvre la responsabilité du conducteur ou du propriétaire du véhicule impliqué. Cette primauté en cas de concours entrè deux régimes d'indemnisation est-elle aussi vouée à s'appliquer au régime d'indemnisation des travailleurs de plateforme indépendants ? Et quels seront les impacts sur le droit de recours de l'assureur, notamment sur les principes de remboursement de l'assureur accidents du travail par l'assureur RC auto compte tenu de l'évaluation différente du taux d'incapacité en droit commun et en loi ?

4) La détermination du statut social et le principe de l'unité d'assurance

La Commission demande au législateur de préciser à qui incombera la responsabilité de qualifier correctement la relation de travail. Les assureurs pourront-ils, au moment de la souscription des polices (loi 1971 ou droit commun) partir du principe que l'exploitant et le travailleur auront correctement qualifié la relation de travail ?

Les plateformes numériques sont en effet susceptibles d'employer des travailleurs relevant des deux statuts (p.ex. un comptable, du personnel administratif, commercial sous statut salarié et couvert en loi 1971 ; ainsi que p. ex. des livreurs, chauffeurs exerçant sous le statut d'indépendant). Or, que se passera-t-il en cas de contestation et de requalification de la relation de travail ? P. ex. des travailleurs indépendants, pour lesquels l'exploitant n'avait pris aucune assurance droit commun (et pour lesquels il reste donc civilement responsable conformément à l'article 19, §2), verraient leur statut requalifié vers le statut de travailleur salarié. Le principe d'unité d'assurance aura-t-il vocation à s'appliquer, et

Als het slachtoffer van een arbeidsongeval of een ongeval op de weg naar en van het werk eveneens een zwakke weggebruiker is, wordt de schade als bedoeld in de wet van 10 april 1971 vergoed door de wetsverzekeraar die beschikt over een recht van verhaal op de verzekeraar die de aansprakelijkheid dekt van de bestuurder of van de eigenaar van het betrokken voertuig. Is het ook de bedoeling om deze voorrang bij samenloop van twee schadevergoedingsregelingen toe te passen op de schadevergoedingsregeling voor zelfstandige platformwerkers? En welke impact zal dit hebben op het verhaalrecht van de verzekeraar, met name op de beginselen voor terugbetaling van de arbeidsongevallenverzekeraar door de verzekeraar BA motorrijtuigen, rekening houdend met het verschil in beoordeling van de ongeschiktheidsgraad in het gemeen recht en volgens de wet?

4) Vaststelling van het sociaal statuut en het beginsel van de eenheid van verzekering

De Commissie verzoekt de wetgever te verduidelijken wie verantwoordelijk zal zijn voor het correct kwalificeren van de arbeidsrelatie. Zullen de verzekeraars bij het afsluiten van polissen (wet 1971 of gemeen recht) kunnen uitgaan van het beginsel dat de exploitant en de werknemer de arbeidsrelatie correct kwalificeren?

Digitale platformen stellen immers vermoedelijk werkers met beide statuten te werk (bv. een boekhouder, administratief personeel, commercieel personeel met het statuut van loontrekkende en gedekt door de wet 1971; alsook bijvoorbeeld bezorgers, chauffeurs die actief zijn met een zelfstandigenstatuut). Welnu, wat gebeurt er als de arbeidsrelatie wordt betwist en geherkwalificeerd? Bijvoorbeeld zelfstandigen, voor wie de exploitant geen enkele gemeenrechtelijke verzekering heeft afgesloten (en voor wie hij dus burgerrechtelijk aansprakelijk blijft conform artikel 19, § 2), worden geherkwalificeerd en krijgen het statuut van loontrekkende. Is het de bedoeling dat het beginsel van eenheid van verzekering van

l'assureur-loi devra-t-il également couvrir ces travailleurs ?

Par ailleurs, comment concilier le caractère d'ordre public de la couverture octroyée par la loi du 10 avril 1971 avec le phénomène de la sous-traitance de comptes à des travailleurs sans-papiers ? L'assureur-loi est en effet tenu d'indemniser la victime même lorsque celle-ci est engagée dans le cadre d'un contrat de travail frappé de nullité.

III. CONCLUSION

La Commission des assurances salue la volonté du législateur d'améliorer la protection sociale des travailleurs de plateforme indépendants, surtout lorsque ceux-ci opèrent dans des secteurs d'activité présentant un risque d'accident élevé.

La Commission des assurances souligne qu'il s'agit d'une question sensible qui touche au principe de l'égalité de traitement entre les travailleurs indépendants, ainsi qu'entre les travailleurs salariés des plateformes, y compris les collaborateurs qui tombent sous la notion de l'économie collaborative.

La Commission partage l'objectif d'offrir aux travailleurs de plateforme indépendants en cas de dommage corporels causés par des accidents survenus au cours de l'exécution des activités contre indemnisation dans le cadre de la plateforme, ou sur le chemin depuis et vers ces activités, une protection au moins équivalente à celle des travailleurs salariés des plateformes.

Toutefois, le statut des travailleurs de plateforme indépendants et leurs activités dans le cadre des plateformes, comme prévues par le législateur, présentent des caractéristiques et spécificités propres, différentes du statut des travailleurs au sens de la loi du 10 avril 1971. Ces différences soulèvent de nombreux questionnements,

toepassing is, en zal de wetsverzekeraar deze werknemers ook moeten dekken?

Bovendien, hoe valt het karakter van openbare orde van de bij wet van 10 april 1971 verleende dekking te rijmen met het fenomeen dat via onderaanneming een account verschaft wordt aan werknemers zonder papieren? De wetsverzekeraar is namelijk verplicht om een slachtoffer te vergoeden, ook al is die persoon tewerkgesteld met een arbeidsovereenkomst die nietig is.

III. BESLUIT

De Commissie voor Verzekeringen is verheugd over de wens van de wetgever om de sociale bescherming van zelfstandige platformwerkers te verbeteren, vooral als ze in bedrijfssectoren werken waar het risico op ongevallen hoog is.

De Commissie voor Verzekeringen wijst op de gevoelige aard van dit onderwerp dat raakt aan het beginsel van gelijke behandeling van zelfstandigen, alsook van zelfstandige platformwerkers, waaronder medewerkers die tot de deeleconomie behoren.

De Commissie onderschrijft de doelstelling om zelfstandige platformwerkers die lichamelijke schade lijden door een ongeval dat zich heeft voorgedaan tijdens de uitoefening van hun vergoede activiteiten in het kader van het platform, dan wel op weg naar of van deze activiteiten, een bescherming te bieden die minstens gelijkwaardig is aan de bescherming die de werknemers van die platformen genieten.

Evenwel, het statuut van de zelfstandige platformwerkers en de activiteiten die zij in het kader van die platformen verrichten, als bepaald door de wetgever, hebben eigen en specifieke kenmerken die verschillen van het statuut van de werknemers in de zin van de wet van 10 april 1971. Die verschillen roepen vele vragen op, zowel juridische als technische, zoals hierboven is toegelicht (II, B-D).

d'ordre juridique et d'ordre technique, comme expliqué *supra*, II, B-D).

Certains représentants des consommateurs (syndicats) restent favorables à la formulation « au moins équivalente à celle de la loi du 1971 sur les accidents du travail », telle que prévue par la loi du 3 octobre 2022 portant des dispositions diverses relatives au travail. Ils estiment que cette formulation offre aux travailleurs de plateforme indépendants les meilleures garanties. Ils demandent également que les conditions minimales reprennent la définition large de l'accident du travail et la présomption légale de causalité, telles que prévues aux articles 7 et 9 de la loi du 10 avril 1971.

D'autre part, la Commission, hormis ces représentants des consommateurs (syndicats), craint que, en imposant la conclusion de contrats d'assurance qui devront garantir « une protection au moins équivalente à la loi du 10 avril 1971 », la loi n'ait trop limité le Roi dans ses possibilités pour la rédaction d'un arrêté royal de conditions minimales visant à offrir une protection effective et adéquate au profit des travailleurs de plateforme indépendants.

Pour cette raison, la Commission, hormis certains représentants des consommateurs (syndicats), plaide en faveur d'une modification du texte de l'article 19 de la loi du 3 octobre 2022 portant des dispositions diverses relatives au travail en supprimant la référence à la loi du 10 avril 1971 sur les accidents de travail.

Compte tenu, d'une part, de l'usage à géométrie variable de la plateforme qui en est fait par ses collaborateurs, et d'autre part, de la diversité de fonctionnement des différentes plateformes existantes, dont chacune dispose de besoins spécifiques en termes de garanties d'assurance, et dont l'organisation évolue sans cesse (notamment en raison de l'évolution

Sommige vertegenwoordigers van de verbruikers (vakbonden) verkiezen de formulering "minstens een gelijkwaardige bescherming [...] als die van de wet van 10 april 1971 betreffende arbeidsongevallen", als bepaald door de wet van 3 oktober 2022 houdende diverse arbeidsbepalingen. Ze zijn de mening toegedaan dat deze formulering de zelfstandige platformwerkers de beste waarborgen biedt. Ze vragen eveneens om in de minimumvoorwaarden de ruime definitie van arbeidsongeval op te nemen, alsook het wettelijk vermoeden van oorzakelijk verband zoals bepaald in de artikelen 7 en 9 van de wet van 10 april 1971.

De Commissie, op die vertegenwoordigers van de verbruikers na (vakbonden), vreest evenwel dat de wet, door het afsluiten van een verzekeringsovereenkomst met "minstens een gelijkwaardige bescherming [...] als die van de wet van 10 april 1971 betreffende arbeidsongevallen" verplicht te stellen, te strikte beperkingen heeft opgelegd aan de mogelijkheden waarover de Koning beschikt bij het opstellen van een koninklijk besluit met de minimumvoorwaarden die de zelfstandige platformwerkers een daadwerkelijke en passende bescherming moeten bieden.

De Commissie, op sommige vertegenwoordigers van de verbruikers na (vakbonden), pleit er dan ook voor om de tekst van artikel 19 van de wet van 3 oktober 2022 houdende diverse arbeidsbepalingen te wijzigen door de verwijzing naar de wet van 10 april 1971 betreffende arbeidsongevallen te schrappen.

Rekening houdend, enerzijds, met de verscheidenheid in het gebruik dat medewerkers maken van een platform, en anderzijds met de verscheidenheid aan manieren waarop de verschillende bestaande platformen functioneren, elk met eigen specifieke noden qua verzekeringswaarborgen en een organisatie die voortdurend evolueert (mede door de

constante de la technique et des algorithmes qu'elles emploient), la Commission craint qu'une définition trop rigide des conditions minimales de l'assurance obligatoire aboutisse à l'octroi d'une couverture d'assurance insatisfaisante, qui conduirait à sous-indemniser les collaborateurs habituels de la plateforme, et à surindemniser ses collaborateurs sporadiques.

Dès lors, la Commission, hormis certains représentants des consommateurs (syndicats), recommande de substituer à l'obligation actuelle de souscrire une police dont la couverture doit être au moins équivalente à celle de la loi du 10 avril 1971, une obligation, à charge de l'exploitant de la plateforme numérique, de souscrire une assurance accidents collective en faveur des travailleurs indépendants, dont les conditions minimales à prévoir par arrêté royal pourraient s'inspirer des garanties offertes par la loi du 10 avril 1971 tout en laissant subsister une certaine flexibilité. L'exploitant pourrait intervenir à concurrence d'un montant de base que le travailleur de plateforme pourrait, le cas échéant, compléter en fonction de son usage de la plateforme. Elle est prête à élaborer un projet de cette réglementation, en consultation avec les représentants des plateformes concernées le cas échéant.

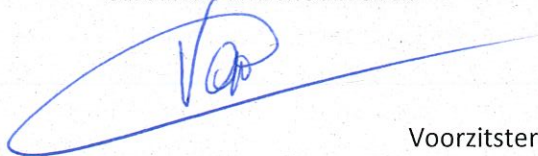
Par ailleurs, la responsabilité encourue par l'exploitant de plateforme en l'absence d'assurance souscrite devrait également faire l'objet de précisions dans la loi (le cas échéant en prévoyant une délégation supplémentaire au Roi à cet égard), ainsi que la protection à octroyer aux travailleurs de plateforme indépendants dans cette hypothèse.

onophoudelijke evolutie van de techniek en de algoritmes waarvan ze gebruikmaken), vreest de Commissie dat een al te rigide definitie van de minimumvoorwaarden voor de verplichte verzekering zou leiden tot het toekennen van een ontoereikende verzekeringsdekking, waardoor de reguliere medewerkers van het platform onvoldoende vergoed zouden worden en de sporadische medewerkers te veel vergoed zouden worden.

De Commissie, op sommige vertegenwoordigers van de gebruikers na (vakbonden), raadt bijgevolg aan om de huidige verplichting om een polis af te sluiten met een minstens gelijkwaardige dekking als voorzien in de wet van 10 april 1971, te vervangen door een verplichting voor een exploitant van een digitaal platform om een collectieve ongevallenverzekering af te sluiten ten gunste van de zelfstandigen, waarvan de bij koninklijk besluit vast te leggen minimumvoorwaarden gemodelleerd kunnen worden op de waarborgen die de wet van 10 april 1971 biedt, weliswaar met behoud van enige flexibiliteit. De exploitant zou een basisbedrag voor zijn rekening kunnen nemen dat de platformwerker desgewenst kan aanvullen naargelang van de mate waarin hij gebruikmaakt van het platform. De Commissie is bereid om een ontwerp van deze reglementering uit te werken, desgewenst in overleg met de vertegenwoordigers van de betrokken platformen.

Daarnaast zou ook de aansprakelijkheid die berust bij de exploitant van het platform ingeval er geen verzekering is afgesloten, moeten worden verduidelijkt in de wet (in voorkomend geval door hiervoor in een bijkomende machtiging aan de Koning te voorzien), evenals de bescherming die in dat scenario moet worden geboden aan de zelfstandige platformwerkers.

Caroline Van Schoubroeck

La Présidente

Voorzitter